

ת"פ 8066/09/21 - מדינת ישראל נגד נאור מימון,

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 8066-09-21 מדינת ישראל נ' מימון

לפני כב' השופטת חנה מרים לומפ

המאשימה: מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

על ידי ב"כ עו"ד אסף סויסה

נגד

הנאשם:

נאור מימון,

על ידי ב"כ עו"ד שלומית עדיקה

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו, בעובדות כתב האישום המתוקן, וזאת במסגרת הסדר טיעון, בעבירות כדלקמן: גידול סם מסוכן לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), התשל"ג-1973 (להלן: "**הפקודה**"); החזקת חצרים לפי סעיף 9(א) לפקודה; החזקת כלים לפי סעיף 10 רישא לפקודה; החזקת סמים שלא לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) בצירוף (ג) רישא לפקודה; נטילת חשמל לפי סעיף 400 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"). במסגרת הסדר הטיעון לא הייתה הסכמה בין הצדדים לעניין העונש. הוסכם, כי הטיעונים לעונש יישמעו לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן.
2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי מספר חודשים עובר ליום 17.8.2021 הוקמה בבית במשק 77 בישוב גפן, בדרך שאינה ידועה במדויק למאשימה, מעבדה לצורך גידול סמים מסוכנים מסוג קנבוס, אשר כללה ציוד רב לצורך גידול, ייצור, הפקת והכנת קנבוס - לרבות מערכת אוורור, דשן מנורות חשמל, גופי תאורה וחימום, מדי טמפרטורה, שנאים מסננים, מפוחים, מזגנים, משאבות מים, צינורות השקיה, מאווררים, בריכות מים, בתי מנורות, אדניות משקל דיגיטלי, מייבשים וכלי עבודה (להלן: "**המעבדה**").
3. החל מתחילת חודש אפריל 2021 ועד ליום מעצרו של הנאשם ביום 17.8.2021, החזיק הנאשם במעבדה וגידל בתוכה כ-250 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס, במשקל כולל של 80 קילוגרם נטו. בתקופה הרלבנטית לכתב האישום, ובמטרה לחסוך בהוצאות החשמל בגין תהליך הגידול, הייצור והפקת הסם המסוכן מסוג קנבוס, חוברה המעבדה, חיבור לא חוקי ומסוכן, אל קופסאות החיבורים של חברת החשמל הממוקמות מחוץ לדירה, אשר התפצל לארבעת החדרים בדירה בהם גידל הנאשם סם מסוכן מסוג קנבוס, כך שהחשמל הזין את הדירה מבלי שהנאשם נשא בעלויות צריכת החשמל המלאות של הדירה. חיבור החשמל בדרך המפורטת לעיל יצרה סכנה בטיחותית מיידית לגוף ולרכוש. שווי החשמל שגנב הנאשם בדרך המפורטת לעיל, הינו כ-73,714 ₪.
4. בנוסף, החזיק הנאשם שקית ובה סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל 129.27 גרם, מוכנה לשימושו האישי של

הנאשם.

5. במעשיו המתוארים לעיל גידל וייצר הנאשם סם מסוכן מסוג קנבוס. הנאשם החזיק בחצרים לשם הכנת סם מסוכן מסוג קנבוס ללא היתר, וכן החזיק הנאשם בסם מסוכן מסוג קנבוס שלא לצריכה עצמית ובכלים המשמשים להכנת סם מסוכן או לצריכתו שלא בהיתר. בנוסף, נטל הנאשם או צרך חשמל שאינו זכאי לו במזיד או במרמה.

תסקירי שירות המבחן

6. מתסקיר שירות המבחן מיום 4.4.2022 עולה, כי הנאשם בן 30, הבן הבכור להוריו ולו אח צעיר, נשוי. אביו בן 68 ואמו בת 64 ולשני הוריו ילדים נוספים מנישואים קודמים, עם חלקם הוא מקיים קשר חלקי. הוריו התגרשו בעת שהיה כבן 16 ותקופה זו הייתה מורכבת רגשית עבורו. עם חלוף הזמן חלה התייצבות ביחסים בין ההורים. הנאשם השלים 11 שנות לימוד, אובחן עם לקות למידה, עיכוב בהתפתחות שפתית, ושולב בכיתה קטנה. בד בבד, החל לעבוד באופן מזדמן סביב התקופה בה התגרשו הוריו, והחל בצריכת סמים. בגיל המתאים גויס לצה"ל ושירת כנהג, ולמרות שביקש שינוי בתפקיד על מנת שיוכל לסייע בפרנסת אביו, הוא לא נענה, ולאחר שנפקד מספר פעמים מהשירות, שוחרר. בהמשך הקים עסק בתחום שטיפת הרכבים, אולם הוא נסגר כעבור שנתיים בשל קשיים בניהול כספי, ומאז עבד באופן לא יציב.

7. הנאשם הופנה לשירות המבחן עוד בשלב המעצר וביטא נכונות להיעזר בגורמי טיפול במסגרת שירות המבחן בתחום ההתמכרויות. זאת בשונה מהתנהלותו טרם מעצרו, שאז נמנע מלשתף אחרים במצבו, או לפנות לגורמי טיפול, דבר שהוביל להידרדרות נוספת במצבו. במסגרת פיקוח המעצרים, טופל הנאשם ביחידה העירונית לנפגעי סמים בחולון, ובדיקות הסם שלו נמצאו נקיות. סופו של דבר, שירות המבחן ביקש לדחות את הדיון על מנת להעמיק את הטיפול בו, ובית המשפט נעתר לבקשה על מנת שימוצה הקשר עם שירות המבחן.

8. בתסקיר שירות המבחן מיום 21.6.2022, שירות המבחן דיווח כי הנאשם השתלב בטיפול ביחידה להתמכרויות, כי הוא נקי מסמים ועובר טיפול פרטני וקבוצתי. כמו כן, ביקש הנאשם לצאת ממעצר הבית למקום העבודה בו עבד בשנתיים טרם מעצרו. מעסיקו של הנאשם נרתם לעניין והביע נכונות להעסיקו ולסייע בשיקומו. המעסיק ציין, כי טרם המעצר, הנאשם לא דיווח על שימוש בסמים ולא הייתה בעיתיות בעבודתו, אך כעת משהדברים ידועים, הוא מבקש לסייע לו. על כן שירות המבחן ביקש להיעתר לבקשה ולאפשר לו לעבוד, כאשר בד בבד, שירות המבחן ימשיך לעקוב אחריו. בדיון מיום 11.7.2022, לאחר שבית המשפט התרשם מהמעסיק וממנהלת העבודה, הוחלט על המשך מעקב אחר הנאשם בהשתלבותו בהליך הטיפולי בשירות המבחן, וכן לאפשר לו לצאת לעבודה.

9. בתסקירי שירות המבחן מיום 25.10.2022 ו-27.10.2022, דיווח שירות המבחן על כך שהנאשם משתף פעולה כנדרש בטיפול הייעודי, במסגרת היחידה להתמכרויות בחולון. הנאשם נמצא בשלבי סיום של התכנית, ולאור עזיבת העובדת הסוציאלית המטפלת בו, ביקש שירות המבחן לדחות את גזר הדין בארבעה חודשים נוספים, על מנת להמשיך ולבחון את התנהלותו ויכולותיו של הנאשם לשמור על שיתוף פעולה גבוה ולהשתמש בכלים הטיפוליים שרכש עד כה, גם לאחר החלפת העובדת הסוציאלית המטפלת בו. על כן, בהמשך להחלטות הקודמות

ולהסכמת הצדדים, בית המשפט נעתר לבקשה.

10. ביום 26.2.2023 הוגש תסקיר משלים, בגדרו ביקש שירות המבחן להמשיך ולעקוב אחר הנאשם, לאחר שצוין, כי הנאשם "פועל מתוך מוטיבציה פנימית גבוהה על מנת להשיג שינוי חיובי בחייו והינו בעל יכולת להיעזר במרחב הטיפולי על מנת להעמיק את ההיכרות עם עצמו ולהבין כיצד חוויות חיים ויחסים שחווה בתוך המשפחה הובילוהו לגבש דפוסים מכשילים בחלקם שבזמנו עמדו גם בבסיס מעורבותו בעבירות הנוכחיות". בנסיבות אלה שירות המבחן סבר, כי יש להסיר את התנאים המגבילים לאור הסיכון הנמוך מהנאשם, ולעקוב אחריו במשך ארבעה חודשים נוספים, על מנת לראות כיצד יתמודד בתנאים נורמטיביים פתוחים, בטרם תגובש המלצה סופית בעניין.

11. בישיבת יום 5.3.2023 הסכימו הצדדים לדחות את הדיון לארבעה חודשים, בהתאם להמלצת שירות המבחן. עוד הוסכם שהנאשם ישהה במעצר בית לילי בין חצות לשש בבוקר עד לקבלת תסקיר מסכם בעניינו. בית המשפט נעתר לבקשה.

12. בתסקיר המסכם מיום 25.6.2023 צוין שירות המבחן, כי הנאשם התמיד בטיפול מאז חודש פברואר 2022 ללא כל סטייה מכללי המסגרת. נמסר, כי הנאשם שומר על ניקיון מלא מסמים, מגיע לשיחות פרטניות ומשולב בקבוצת "יחסים" המיועדת למטופלים ותיקים. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם ערך תהליך כן ומעמיק של טיפול, במסגרתו הגיע לרמות גבוהות של חשיפה אישית ונכונות לחקור את כשלו, אם באירוע העבירה ואם בתחומי חייו האחרים. הוא אינו פועל עוד מתוך אימפולסיביות, שולט בדחפיו והסיכון בהסתבכותו בפלילים פחת באופן משמעותי. על כן, המליצו גורמי הטיפול על ענישה שלא תקטע את הרצף הטיפולי בו הוא נתון. צוין, כי הנאשם ואביו מצויים במצב כלכלי מורכב, והחלו בהליכים להסדרת חובותיהם. גם בקשר הזוגי, הנאשם שיתף במצבו המשפטי לאשורו ומבטא את עצמו ללא חשש מחשיפת רגשותיו. הנאשם גם התרחק מחברים שעלולים לסכנו ומכל חשיפה חוזרת לסם. מאז ביצוע עבירות אלה, לא נפתחו לנאשם תיקים נוספים וגם לאחר הסרת כל התנאים המגבילים, וקבלת מידה גבוהה יותר של חופש פעולה, הוא מתנהל היטב עם מצבי חייו, ומפעיל את הכלים הטיפוליים שרכש במצבים מעוררי מתח או קונפליקט.

13. שירות המבחן התרשם, שאין לנאשם דפוסי חשיבה והתנהגות שוליים מופנמים, וכן התרשם שנסיבות החיים, קרי הקושי בלימודים, והקושי החברתי והמשפחתי, הובילו אותו להתמכרות לסמים ולטשטוש גבולות נוסף בתחום הפלילי. עמדו השתנו בעקבות הטיפול המשמעותי שעבר, וכיום הוא מבטא חרטה והפנמה של חומרת המעשים, וההליך הפלילי היווה גורם מרתיע עבורו נוכח המחירים ששילם בעת שהייתו במעצר, במעצר בית ובתנאים מגבילים. סופו של דבר, שירות המבחן המליץ על ענישה שיקומית שחורגת לקולה ממתחם העונש ההולם. לחילופין, הוסיף שירות המבחן, שאם בית המשפט יסבור שיש להטיל עונש מאסר, הוא ירוצה בעבודות שירות לצד העמדתו של הנאשם בצו מבחן והטלת מאסר על תנאי מרתיע.

ראיות לעונש

14. ב"כ המאשימה הגיש את גיליון ההרשעות הקודמות של הנאשם, וכן צילומים המתעדים את הדירה בה גודלו הסמים (ת/1). ב"כ הנאשם הגיש את התעודות הבאות: תעודה מאגף הרווחה בעיריית חולון על כך שהנאשם סיים קבוצת מתחילים ביחידה לטיפול בהתמכרויות, הכוללת דברי הערכה שכתבה לו העובדת הסוציאלית שטיפלה בו במסגרת אותה קבוצה (נ/1); תעודת הערכה ממעסיקו של הנאשם, שצוין שהוא מרוצה מתפקודו ושהוא עושה

את עבודתו נאמנה, משקיע ומגדיל ראש ולוקח אחריות בעבודה, ומקווה שיוכל להמשיך להעסיק אותו לתמוך בו. עוד ציין המעסיק, כי הוא רואה שינוי גדול באופן התנהלותו של הנאשם, והוא מאוד מרוצה מכך (נ/2); תעודת סיום מאגף הרווחה בעיריית חולון, על כך שהנאשם סיים קבוצת "לימודי 12 הצעדים" ביחידה לטיפול בהתמכרויות (נ/3). בנוסף, הגיש ב"כ הנאשם תלושי שכר של הנאשם (נ/4) ומסמכים המעידים על התיקים בהוצאה לפועל התלויים ועומדים כנגדו (נ/5).

טיעוני הצדדים לעונש

15. ב"כ המאשימה התייחס בטיעונו לחומרת העבירה, בשים לב לציוד הרב שכללה המעבדה, לכמות השתילים שנמצאו בה ולמשקל הכולל של הסם. בנוסף, ציין שהנאשם גם חיבר את המעבדה באופן לא חוקי לקופסאות החשמל, מבלי לשאת בעלויות הגבוהות בסך 73,714 ₪, שלמעשה נגנבו. כמו כן, נתפסו במעבדה סמים שלא לצריכה עצמית, שקית ובה 129.27 גרם סם מסוכן. ב"כ המאשימה הוסיף ועמד על המניע לביצוע העבירות, והוא הרצון לרווח קל בזמן קצר. ב"כ המאשימה הדגיש, כי מדובר בעבירות מתוכננות היטב, ובחיבור החשמל יש גם סיכון לגוף ולנפש, שכן מדובר בחיבור פיראטי. ב"כ המאשימה טען, שהערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם פגיעה בשלומו של הציבור, והנזקים הישירים שנגרמים כתוצאה משימוש בסמים. לתמיכה בטיעונו הגיש ב"כ המאשימה פסיקה במקרים דומים, וציין שיש להסתכל לא רק על הכמות שנתפסה בפועל, אלא יש לתת דגש על פוטנציאל הגידול, ההפצה והשיווק ולנזק שייגרם כתוצאה מהם, שכן אם החיפוש היה מתבצע חודש או חודשיים לאחר מכן, כמובן שהשתילים היו גדולים יותר. בהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת ובפגיעה בערכים המוגנים, טען ב"כ המאשימה למתחם עונש הולם הנע בין 26 ל-50 חודשי מאסר.

16. ב"כ המאשימה טען שמדובר בתופעה שהיא מכת מדינה, ולכן על בית המשפט להעביר מסר, כי מדובר בהתנהלות פסולה. לדבריו, אין מקום לתת לתופעה זו יחס סלחני, ואין לנהוג במדיניות ענישה מקלה בעבירות מסוג זה, אלא במצבים של שיקום יוצאי דופן, שלדידו, אינו מתקיים בעניינו. גם בעניין זה הפנה ב"כ המאשימה לפסיקה לתמיכה בטיעונו.

17. אשר לעונש המתאים- ב"כ המאשימה ציין את עברו הפלילי של הנאשם, שהוא בעבירת סמים. אשר לתסקירי שירות המבחן- ב"כ המאשימה סבר שיש לדחות את המלצתם, שכן ההליך השיקומי נוגע להתמכרותו של הנאשם מסמים, ואילו בעניינו אין מדובר בגידול סמים לצריכה עצמית, אלא על מעבדה משמעותית, ולכן בעבירות כאלה רכיב השיקום צריך לקבל משקל נמוך יותר. נטען, כי שיקולי שיקום הם רק אחד מתוך מגוון שיקולים שעל בית המשפט לשקול, ובעבירות מסוג זה, יש ליתן דגש על שיקולי הלימה והרתעת הרבים, בשים לב גם לכך שהעונש הקבוע לצד העבירה עומד על 20 שנה. על כן, סבר ב"כ המאשימה שהנסיבות האישיות של הנאשם צריכות לסגת מפני האינטרס הציבורי, על מנת שיועבר מסר ברור בדבר פסלות התופעה והיעדר הכדאיות הכלכלית שבה. גם בעניין זה הגיש ב"כ המאשימה פסיקה לתמיכה בטענותיו.

18. סופו של דבר, עתר ב"כ המאשימה להטלת עונש בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם, אך לא בתחתיתו, לצד הטלת קנס משמעותי ומאסר מותנה. עוד ביקש להכריז על הנאשם כסוחר סמים ולהורות על חילוט הרכוש המצוין בפרק ג' לכתב האישום.

19. מנגד, טענה ב"כ הנאשם כי יש לתת דגש על שיקולי השיקום, בציינה כי הנאשם בן 31, שהחל לצרוך סמים בגיל 16. עוד ציינה ב"כ הנאשם, שהנאשם שהה במעצר ממש במשך 3.5 חודשים ובהמשך שהה במעצר בית מלא למשך שנה. לאחר מכן יצא לעבוד ובמשך כל התקופה הוכיח הנאשם כי הוא ראוי לאמון ולא הפר את התנאים. הנאשם עשה כברת דרך ארוכה וחיובית עם שירות המבחן, הוא כיום עובד, לקח אחריות על מעשיו והביע חרטה, והחזרתו למאסר בשלב זה עלולה לפגוע בכל תהליך השיקום, ובכך יפגע האינטרס הציבורי. ב"כ הנאשם ציינה, כי הפסיקה אליה הפנתה המאשימה נוגעת לכמות רבה יותר של שתילים וגם במקרים כאלה הוטלו על נאשמים עונשי מאסר בדרך של עבודות שירות.

20. ב"כ הנאשם הוסיפה, כי הנאשם הבין כיצד להתנהל באופן נורמטיבי, הוא עובד, מסדיר את חובותיו וקיבל המלצות חיוביות ממעסיקו. לכן, לדידה, זה המקרה לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, והגישה פסיקה לתמיכה בטענותיה. ב"כ הנאשם עתרה להסתפק בעונש מאסר של שישה חודשים שירוצה בעבודות שירות לצד ענישה צופה פני עתיד, ולאמץ את המלצת שירות המבחן. לצד זאת, הנאשם גם ימשיך בפיקוח קצין מבחן וימשיך בתהליך החיובי שהחל ויקבל את מלוא הכלים להמשיך בדרך זו.

21. בתום טיעוני בא כוחו, הנאשם מסר שהוא עבר דרך ארוכה מאז מעצרו, עבר טיפולי גמילה מסמים בהם ניתנו לו גם כלים לחיים עצמם. כמו כן, הנאשם לקח אחריות למעשיו והצטער עליהם, והדגיש שזו הייתה הפעם הראשונה שהוא הסתבך בעבירות מסוג זה.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

22. על פי סעיף 40ב לחוק, העיקרון המנחה בענישה הוא הלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

23. הערך החברתי המוגן העומד בבסיס עבירות הסמים הוא בראש ובראשונה בריאות הציבור, וכן ההגנה על שלום הציבור ובטחונו מפני הנזקים הישירים והעקיפים הנגרמים כתוצאה מגידול הסמים.

24. בתי המשפט הדגישו לא אחת את הצורך במיגור עבירות אלה וזאת בכל שלבי הפצת הסם, החל בשימוש עצמי וכלה בעבירות הסחר החמורות. העבירה של גידול והפקת סם מגלמת בתוכה חומרה יתרה בשים לב לכך שבביצועה יש משום יצור, יש מאין, שרשרת חדשה של הפצת הסם שבסופה יגיעו לצרכני סמים חדשים. תופעת המעבדות או המשתלות לגידול סמים הפכה בשנים האחרונות לתופעה נפוצה, אשר טמון בחובה פוטנציאל נזק רב, בשל החשש שהסם אשר גדל במקום יתגלגל לשוק הסמים, לגורמים עבריינים ומשם לציבור.

25. העובדה שהמחוקק קבע לצד עבירת גידול סם מסוכן עונש מאסר של עד 20 שנה, מלמדת על כך שמדובר בערך חברתי ממעלה ראשונה. בית משפט העליון חוזר ועומד על החומרה הטמונה בעבירות הקשורות בסמים והנזק הרב אשר הן גורמות לחברה כפי שהדבר בא לביטוי בשורה ארוכה של פסקי דין. כך למשל בע"פ 211/09 אזולאי נ' מדינת ישראל (22.6.10) נאמר:

"הענישה בעבירות מסוג זה נועדה, קודם לכל, לשרת את מטרת הגמול לעבריין על עיסוק בסם העלול לסכן חיי אדם ולפגוע בבריאות המשתמשים בו; שנית, על העונש להעביר מסר חד-משמעי של הרתעה ביחס לעברינים פוטנציאליים, ולשמש אות אזהרה אפקטיבי לכל מי שמתכוון לקחת חלק במערכת ההעברות והסחר בסמים, תהא אשר תהא הפונקציה אותה הוא ממלא בשרשרת זו של העברת הסם מיד ליד" (שם, בפסקה 10, וראו גם, ע"פ 9482/09 ביטון נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 24.7.2011); ע"פ 5765/10 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 5.6.2011); ע"פ 3570/09 אבו עמרה נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 3.5.2010)" (שם בפסקה 10).

26. בפסיקה אף הודגש, כי אין בכך שמדובר בסם מסוג קנבוס או בסוגי סמים הנחשבים "קלים" כדי להקל בחומרת העבירות: "סחר בסמים הוא סחר בסמים. ידע כל מי שמהרהר בדרכים לעשיית כסף קל, כי מדיניות הענישה לא השתנתה ובית המשפט רואה בחומרה עבירות של סחר והפצה של סמים מסוכנים, גם סמים 'קלים', תוך הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה. צרכנים ומשתמשים - ראו הוזהרתם" (ע"פ 2596/18 כפיר זנגורי נ' מדינת ישראל, פס' 8 לפסק דינו של כב' השופט י' עמית (12.08.18)).

27. אשר למדיניות הענישה, הפסיקה מבחינה בין המקרים השונים בהתחשב בכמות הסם שנתפסה, סוג הסם, טיב המעבדה ומשך פעולתה וכן מידת מעורבותו של הנאשם בגידול או עבירות קשורות נוספות בהן הואשם. להלן אביא פסיקה מאירועים דומים, כדלהלן:

א. בע"פ 3398/22 ניתאי גמליאל נ' מדינת ישראל (17.7.2022), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, החזקת כלים וגניבת חשמל. הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בכך ששכר דירה במשך כחצי שנה, צייד אותה באביזרים וכלים שונים וגידל בה סם מסוכן מסוג קנבוס. בדירה נמצאו 202 שתילים של הסם האמור במשקל של כ-65 ק"ג נטו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 22 ל-48 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בתוך המתחם, בית המשפט המחוזי התחשב, בין היתר, בהודאתו במעשים ובעברו הפלילי הנקי, וגזר עליו 22 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וכן ענישה נלווית ובה קנס בסך 10,000 ₪ וכן חויב בתשלום של 21,072 ₪ לחברת החשמל, כשווי החשמל שגנב. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של הנאשם.

ב. בע"פ 2139/22 שלום ג'נאח נ' מדינת ישראל (14.7.22), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן וגניבה בנסיבות מחמירות. הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בכך ששכר מחסן גדול אותו צייד בכלים ובאביזרים שונים לצורך הפיכתו למעבדה לגידול קנבוס שפעלה במשך כשמונה חודשים, ואף עשה שימוש בחשמל ללא רשות בשווי המוערך בסך של 135,382 ₪. הנאשם גידל במעבדה

790 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס, והחזיק בכמות כוללת של 82.485 קילוגרם נטו על קנביס מיובש, בשווי המוערך של כ-4 מיליון ₪. חמישה נאשמים נוספים הורשעו במסגרת הסדר הטיעון בסיוע לייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם בעניינו של הנאשם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וגזר עליו 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. זאת תוך שבית המשפט התייחס למצבו הרפואי של הנאשם והיותו מוכר כבעל נכות בשיעור של 100%, היעדר הרשעות קודמות ונסיבות אישיות נוספות. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של הנאשם על חומרת העונש.

ג. בע"פ 1517/22 **גבריאל בן-הרוש נ' מדינת ישראל** (19.5.22), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, החזקת כלים ונטילת חשמל. הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בכך שבמשך כשלושה חודשים, עשה שימוש במכולה הנמצאת על שטח חקלאי בבעלותו של אדם אחר, שהייתה סמוך למקום מגוריו, לצורך גידול סם מסוכן מסוג קנבוס, וכן עשה שימוש במכולה נוספת סמוכה לצורך אחסנת ציוד הדרוש לגידול הסם. בנוסף נטל הנאשם חשמל במרמה לצורך גידול הסם, בעלות כוללת של 8,817.35 ₪. הנאשם החזיק במכולת הגידול 108 שתילים של קנבוס במשקל כולל של 77.58 קילוגרם נטו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 23 ל-48 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בתוך המתחם, בית המשפט המחוזי התחשב בהודייתו המיידית של הנאשם בביצוע העבירות; בנטילת האחריות למעשיו; בתקופת מעצרו בזמן ניהול ההליך; בנסיבותיו האישיות ובהן היותו רווק בן 28, אב לשני ילדים קטנים בן שלוש ושנה ושלושה חודשים; בהחזרתו את סכום הכסף שנגנב לחברת החשמל; ובעברו הפלילי המכביד. לפיכך נגזרו על הנאשם 23 חודשים לריצוי בפועל, ובית המשפט העליון דחה את ערעורו.

ד. בע"פ 126/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (27.4.22) (להלן: "עניין פלוני"), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, החזקת כלים להכנת סם מסוכן וגניבת חשמל. הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בכך ששכר דירה אותה הפך למעבדה לגידול קנבוס, אותה חיבר למתקני חברת החשמל וצרך במרמה חשמל בשווי של למעלה מ-70,000 ₪, ואף גרם נזק לארון החשמל בשווי של כ-3,400 ₪. ביום מעצרו של הנאשם נמצאו בדירתו 286 שתילים של הסם במשקל 63.23 קילוגרם נטו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם בעניינו של הנאשם שנע בין 18 ל-48 חודשי מאסר לריצוי בפועל, אולם חרג לקולה מהמתחם משיקולי שיקום, וגזר על הנאשם 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה בעניינו של הנאשם, החמיר בעונשו וגזר עליו עונש של 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

ה. בע"פ 871/20 **אברהם אברג'יל נ' מדינת ישראל** (30.3.20), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון כי הקים בדירה מעבדה לגידול סמים מסוג קנבוס שפעלה במשך כשלושה חודשים, ולשם כך צייד את הדירה בכלים ובאביזרים שונים. החל ממועד הקמת המעבדה ועד ליום מעצרו, גידל הנאשם בדירה מאות שתילים של סם מסוג קנבוס שהגיעו למשקל של 80 קילוגרם. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם, כי המאשימה תעתור לעונש של 27 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר על תנאי וקנס. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 22 ל-46 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בתוך המתחם, התחשב בית המשפט

המחוזי בעברו הפלילי המשמעותי של הנאשם, וגזר עליו עונש של 26 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד ענישה נלווית הכוללת קנס בסך של 20,000 ₪. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של הנאשם.

ו. בע"פ 5807/17 **דרחי נ' מדינת ישראל** (18.6.18), נדון עניינו של מי שהורשע על פי הודאתו בעבירות של גידול סם מסוכן והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. המערער הקים מעבדה לגידול סם מסוג קנבוס במספר חדרים בדירה בחזקתו. המעבדה הכילה ציוד טכני רב. בדירה נמצאו סמים מסוג קנבוס במשקל של 76.85 קילוגרם. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם עונש של 30 חודשי מאסר בפועל תוך שנתן משקל לנסיבותיו האישיות. ערעורו של הנאשם לבית המשפט העליון נדחה.

ז. בת"פ (מחוזי מרכז) 25458-11-18 **מדינת ישראל נ' ארז אליאב** (19.9.19), נדון עניינו של מי שהורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן, החזקת חצרים לשם הכנת סם, החזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן ונטילת חשמל. הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בכך שהקים מעבדה לגידול צמחי קנאביס בבית אותו שכר, במשך כשלושה חודשים. הנאשם הכניס לדירה ציוד בהיקף נרחב, וכן חיבר את הבית באופן פיראטי לחשמל וגנב חשמל בשווי של 37,572.02 ₪. בסך הכל הנאשם גידל והחזיק בבית 768 שתילים במשקל כולל של 80.3 קילוגרם נטו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שנע בין 22 ל-46 חודשי מאסר לריצוי בפועל. במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם, בית המשפט המחוזי התחשב בכך שהנאשם כבן 41, גרוש ואב לילדים, אשר גדל בסביבה נורמטיבית ונעצר לראשונה בחייו. כמו כן, ציין את התרשמות שירות המבחן, כי הנאשם מצמצם מחומרת העבירה בה הורשע, אינו מכיר באופן מלא בחומרת התמכרותו להימורים, ומסרב להשתלב בטיפול ארוך טווח ואינטנסיבי. לבסוף בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 25 חודשי מאסר לריצוי בפועל, מאסר על תנאי, קנס כספי בסך של 36,000 ₪ והורה על חילוט הרכוש שנתפס. על גזר הדין לא הוגש ערעור לבית המשפט העליון.

ח. בת"פ 17677-04-17 **מדינת ישראל נ' טל סבן** (2.11.2017), נדון עניינו של מי שהורשע על פי הודעתו בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן וגניבת חשמל. במשך כשנה הנאשם שכר בית בן 5 חדרים, ממ"ד ומרתף והקים בו מעבדה לגידול קנבוס. לשם כך צייד את הבית בכלים ואביזרים שונים. ביום מעצרו החזיק הנאשם במעבדה סם מסוג קנבוס בכמות כוללת של 72.8 קילוגרם נטו בשווי מיליוני שקלים. כמו כן הנאשם גנב חשמל בהיקף כולל של 18,838 ₪. במסגרת הסדר טיעון הוסכם שהמאשימה תעתור לעונש של 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל כרף עליון, לצד ענישה נלווית. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 22 ל-46 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וגזר עליו 27 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד ענישה נלווית הכוללת קנס בסך של 20,000 ₪. על גזר הדין לא הוגש ערעור לבית המשפט העליון.

28. סעיף 40ג לחוק קובע, כי בעת קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה בהתאם לסעיף 40ט לחוק.

29. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, יש לתת את הדעת לכך שמדובר בעבירה מתוכננת היטב. כפי שניתן להתרשם מהתמונות בת/2 ומהאמור בכתב האישום המתוקן, מדובר בבית גדול שחלק נכבד ממנו שימש

כמעבדה שבה גידל הנאשם את הסמים. המעבדה כללה ציוד רב, לרבות מערכת אוורר, דשן, מנורות חשמל, גופי תאורה וחימום, שנאים, מסננים, מזגנים, משאבות מים, צינורות השקיה ועוד. לכך יש להוסיף את חיבורה הלא חוקי והמסוכן אל קופסת החיבורים של חברת החשמל. עוד יש לתת את הדעת לכך שמדובר בעבירה מתמשכת המצריכה באופן תדיר ביצוע פעולות לצורך גידול הסם והשבחתו. כמו כן יש לציין כי הנאשם מואשם לבדו בכתב האישום, ועל כן יש לראות בו כמי שאחראי באופן בלעדי לביצוע העבירות כמו גם לנזקים שגרמו ואלו הפוטנציאליים. אשר לנזק שנגרם מביצוע העבירות, הרי שלא ניתן לדעת איזו כמות של סמים גודלה במעבדה ויוצאה ממנה במשך התקופה בה גידל הנאשם את הסמים, אולם לנוכח המשקל המשמעותי של הסמים שנתפסו בה בסופו של דבר, מובן כי מדובר בנזק אפשרי משמעותי שנגרם ושצפוי היה להיגרם. כמו כן, חיבור החשמל בדרך שתוארה בכתב האישום יצרה סכנה בטיחותית מידית לגוף ולרכוש, והנזק הקנייני שנגרם לחברת החשמל, בסך של 73,714 ₪, ושצפוי היה להיגרם אילו המעבדה הייתה ממשיכה לפעול, הוא רב מאוד. בנוסף, יש ליתן משקל לכך שהעבירות בוצעו בעבור בצע כסף.

30. לאור כל זאת ובשים לב לענישה הנוהגת, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע בין עונש של 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל ועד ל-48 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד ענישה נלווית.

חריגה ממתחם העונש ההולם

31. המחוקק קבע בסעיף 40 לחוק, כי גם במקרה בו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם הם בעלי חומרה יתרה, אם הנאשם השתקם, או שיש סיכוי של ממש שישתקם, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, יכול בית המשפט לקבוע, כי העונש שיוטל עליו יחרוג ממתחם העונש ההולם, וזאת מטעמי שיקום.

32. כאמור, בית המשפט לא יחרוג לקולה מהמתחם משיקולי שיקום כעניין שבשגרה, אלא לנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן. בית המשפט העליון עמד על כך בעניין **פלונני**:

"לא בכל מקרה שבו תהליך טיפולי מתקדם בכיוון חיובי, יש להפעיל את הסמכות הקבועה בסעיף 40 לחוק העונשין. אחרת, נמצא כי החריג מרוקן מתוכן את הכלל, שלפיו יש לגזור את העונש בתוך מתחם הענישה בהלימה לחומרת המעשה ולמידת האשם של העושה [...]. הסטייה ממתחם הענישה תיעשה אך במקרים חריגים, בבחינת יוצא מן הכלל, כאשר סיכויי שיקום מובהקים מצדיקים זאת" (שם, פסקה 16 לפסק דינה של כב' השופטת י' וילנר).

33. בעניין **פלונני**, בית המשפט העליון קבע, כי חרף שיתוף הפעולה של המשיב עם שירות המבחן, והשיפור ביכולתו לשתף בקשיים רגשיים ולהתמודד עם קונפליקטים, לא התקיימו "אינדיקציות ממשיות לשינוי עמוק ומובהק בדרך החשיבה של המשיב ובהתנהגותו, באופן שמבסס ברמה המספקת הצדקה להעדיף במקרה זה את הפן השיקומי על פני ענישה הולמת" (שם, פסקה 17).

34. בעניין ע"פ 2729/22 **מיכאל שטרית נ' מדינת ישראל** (3.5.23), בית המשפט העליון מצא להקל בעונש מטעמי שיקום של מי שהקים והפעיל מעבדה לגידול סמים, אשר פעלה במשך כשנה ונתפסו בה סמים במשקל של 70 קילוגרם. זאת, לאחר שמצא שהמשיב באותו עניין מצוי **"בתהליך שיקום משמעותי, לוקח אחריות על מעשיו ומחויב להטמעת שינוי בחייו ובהתנהלותו"**, על רקע התמדתו בהליך הטיפולי בהתמכרותו לסמים מזה

למעלה משנה, המפחיתה את הסיכון לביצוע עבירות נוספות בתחום הסמים (שם, פסקה 30 לפסק דינה של כב' הנשיאה א' חיות). עם זאת, בית המשפט העליון עמד על כך שגם בנסיבות שבהן יש מקום לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, אין בכך כדי לשלול לחלוטין את תחולת שיקולי ההלימה (שם, פסקה 31). אשר על כן, עונשו של המשיב לא הוקל עד לכדי מאסר שירוצה בעבודות שירות, אלא הוקל בשישה חודשים מ-25 חודשי מאסר לריצוי בפועל ל-19 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

35. יצוין, כי בע"פ 6972/20 **דין פלץ נ' מדינת ישראל** (נבו 7.4.2022) (להלן: (עניין **פלץ**)), בית המשפט העליון הורה באופן חריג על הקלה משמעותית בעונשו של המערער, בהסכמת המדינה, מ-24 חודשי מאסר לריצוי בפועל ל-9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. עם זאת, מגזר דינו של בית המשפט המחוזי בעניין זה עולה, כי נסיבות הנאשם שם שונות מאלה שבעניינו. כך למשל, שם דובר במי שביצע את העבירות בגיל צעיר, עם שחרורו משירותו הצבאי. אף בית המשפט העליון בפסק דינו בעניין **פלזני**, אשר דומה יותר בנסיבותיו לעניינו של הנאשם, התייחס להחלטה בעניין **פלץ**, בציינו כי ישנם הבדלים הן בהיבט חומרת העבירות הן בהיבט ההליך השיקומי שנעשה (עניין **פלזני**, פסקה 20 לפסק דינה של כב' השופטת י' וילנר).

36. בעניינו, אין ספק שהנאשם עבר דרך טיפולית משמעותית. כפי שעולה מתסקירי שירות המבחן, הנאשם, שהחל להשתמש בסמים בגיל 16, השתתף בתכנית לגמילה מהתמכרות לסמים אותה סיים בהצלחה. זו פעם ראשונה שהוא מטפל בבעיית ההתמכרות לסמים, וקנה כלים להתמודדות עם הקשיים איתם הוא מתמודד גם במישור הכלכלי והמשפחתי. כמו כן, הוא חזר לעבוד, ומעסיקו מדווח, כי הוא משקיע בעבודתו ולוקח על עצמו אחריות. עם זאת, אין מדובר במי שלא ניהל אורח חיים מתפקד טרם מעצרו וסבל מהתמכרות קשה לסמים. כפי שנמסר ממעסיקו, הנאשם עבד במשך שנתיים במקום העבודה ולא היתה בעייתיות בהתנהלותו, ולא המעסיק ולא בני משפחתו היו מודעים לבעיית ההתמכרות. הנאשם נקלע לחובות כפי שעולה ממסמך נ/5 והתפתה לעשות רווחים קלים, ואין זיקה ישירה בין התמכרותו לבין המניע לביצוע העבירות. אכן, יש לברך את הנאשם על התמדתו בתכנית הטיפולית שבה לקח חלק ובהתרחקותו מעולם הסמים ומחברה רעה. עם זאת, סבורתני כי נסיבותיו של הנאשם ואופיו של התהליך השיקומי שבו השתתף, אינם מגיעים לכדי אותו סוג של תהליך שיקום אשר מצדיק חריגה ניכרת לקולה ממתחם העונש ההולם לפי סעיף 40ד, עד כדי השתת מאסר שירוצה בעבודות שירות. על כן, לא מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם באופן ניכר ולקבל את המלצת שירות המבחן במלואה, אך ניתן לה משקל משמעותי בעת קביעת העונש, שכן הגם שהיה מקום ליתן דגש על שיקולי הרתעת הרבים והיחיד, עונשו של הנאשם יחרוג ממתחם העונש ההולם במידה שאינה ניכרת, ויקבע בסמוך לרף התחתון של מתחם העונש ההולם.

37. יודגש, שלא נעלמה מעיני המלצת שירות המבחן. אולם, כידוע, עמדת שירות המבחן בנוגע לעונש שיש להטיל על נאשם, היא בבחינת המלצה שאינה מחייבת את בית המשפט (ראה למשל, ע"פ 4295/15 **ג'אבר אלצאנע נ' מדינת ישראל** (2.5.16) רע"פ 4144/15 **אבו אלטיף נ' מדינת ישראל** (16.6.15)). יוער בהקשר זה, ששירות המבחן רשאי להמליץ כל המלצה שנראית בעיניו, אך המלצתו היא אחד מהשיקולים שעל בית המשפט לשקול עת יגזור את דינו של נאשם, שכן עליו לשקול שיקולים שהם רחבים יותר משיקולי שירות המבחן.

38. משכך, מצאתי מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם חריגה שאינה ניכרת, וכפי שיפורט בהמשך, התהליך הטיפולי שעבר הנאשם יקבל ביטוי במסגרת גזירת העונש.

39. במסגרת הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, שקלתי את גילו הצעיר יחסית של הנאשם, וכן את העובדה שזה לו מאסרו הראשון, על משמעויותיה הקשות עבור הנאשם. כמו כן לקחתי בחשבון לקיחת האחריות של הנאשם, הבעת החרטה והחיסכון בזמן שיפוטי משמעותי. עוד, התחשבתי בכך שהנאשם שהה במעצר ממש במשך למעלה משלושה חודשים ובהמשך במעצר בית למשך שנה, ולאחר מכן בתנאים מגבילים. כמו כן, התחשבתי בחלופי הזמן של כשנתיים מאז ביצוע העבירות, ואת התקדמותו החיובית של הנאשם בתהליך הטיפולי כמתואר לעיל. בנוסף, שקלתי כי לנאשם הרשעה אחת משנת 2014 בעבירה של החזקה או שימוש בסמים לצריכה עצמית שבגינה נגזרו עליו 3 חודשי מאסר על תנאי והתחייבות להימנע מעבירה על סך 1,000 ₪. כאמור, על אף שהיה מקום לגזור על הנאשם עונש בחלק עליון של הרף התחתון של מתחם העונש ההולם, בשל הצורך בהרתעת הרבים והיחיד, כאמור מטעמי שיקום וגזור את העונש בסמוך לרף התחתון של מתחם העונש ההולם. בנוסף, על אף שהיה ראוי להטיל על הנאשם קנס משמעותי, מאחר שמדובר בעבירות המבוצעות ממניע כלכלי, החלטתי שלא לעשות כן, וזאת כדי להושיט לנאשם יד, בשל כך שהוא מצוי בחובות ועומד לרצות עונש מאסר ממושך, על מנת שיחזור לחברה ללא חובות כספיים נוספים. מטעם זה גם לא פסקתי פיצוי לחברת החשמל בגדרי הליך זה, ופתוחה לפניה הדרך לפתוח בהליך אחר לשם כך, והיא תעשה כחוכמתה.

40. אשר על כן, הנני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים כדלהלן:

א. 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו (17.8.2021 עד 24.11.2021).

ב. 12 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר על כל עבירת סמים מסוג פשע.

ג. 3 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר על כל עבירת סמים מסוג עוון.

ד. אני מכריזה על הנאשם סוחר סמים ומורה על חילוט מערכת אוורור, דשן מנורות חשמל, גופי תאורה וחימום, מדי טמפרטורה, שנאים מסננים, מפוחים, מזגנים, משאבות מים, צינורות השקיה, מאווררים, בריכות מים, בתי מנורות, אדניות, משקל דיגיטלי, מייבשים וכלי עבודה שימשו לגידול הסמים.

העתק גזר הדין ישלח לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ב' אב תשפ"ג, 20 יולי 2023, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.

